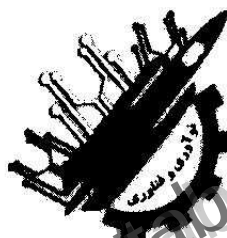

عنوان
نمایه سازی

تالیف
دکتر نیره زاغری
مهندس فائزه حیدری
مهندس حسین عباسی

مرکز آموزش علمی - کاربردی
خانه کارگر واحد کرج

مرداد ماه ۱۴۰۰

این کتاب توسط انجمن علمی فناوری اطلاعات مرکز علمی
کاربردی خانه کارگر واحد کرج تهیه گردیده است.

نمایه سازی

✱ تالیف: نیره زاغری - حسین عباسی - فائزه حیدری

✱ ناشر: سرافراز

✱ تعداد صفحات: ۱۴۵ صفحه

✱ نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰

✱ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۸-۴۵۳-۱

✱ شمارگان: ۱۰۰ جلد

✱ قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است.

سرشناسه	زاغری، نیره، ۱۳۴۹-
عنوان و نام پدیدآور	نمایه سازی، تالیف نیره زاغری، فائزه حیدری، حسین عباسی؛ تهیه شده در انجمن علمی فناوری اطلاعات، مرکز علمی کاربردی خانه کارگر، واحد کرج.
مشخصات نشر	کرج: سرافراز، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۴۵ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	978-600-328-453-1
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۴۴ - ۱۴۵.
موضوع	نمایه سازی
موضوع	Indexing
موضوع	سازماندهی اطلاعات
موضوع	Information organization
شناسه افزوده	عباسی، حسین، ۱۳۷۳-
شناسه افزوده	حیدری، فایزه، ۱۳۷۵ -
شناسه افزوده	دانشگاه جامع علمی - کاربردی. مرکز آموزش علمی - کاربردی خانه کارگر. واحد کرج
رده بندی کنگره	۹/۷۶۹۵:
رده بندی دیویی	۴۸۴/۰۲۵:
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۳۴۰۷۷:
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا	

۱	فصل اول: مفاهیم و ماهیت اطلاعات
۱-۱	مقدمه
۲	۱-۲ اهمیت اطلاعات
۳	1-2-1 اطلاعات چیست؟
۵	1-3 مفهوم چیست؟
۶	۲ فصل دوم: چرخه اطلاعات و فرآیند بازیابی اطلاعات
۷	۱-۲ مقدمه
۷	۲-۲ چرخه اطلاعات
۸	۳-۲ الگوی بازیابی اطلاعات
۸	۱-۳-۲ اطلاعات برای نظام تولید و گردآوری می شود
۸	۲-۳-۲ بازیابی داده ها
۸	۱-۲-۳-۲ بازیابی مرجع
۸	۲-۲-۳-۲ بازیابی متن
۸	۳-۳-۲ پیشینه های دانش تجزیه و تحلیل
۹	۴-۳-۲ پیشینه های دانش به صورت فیزیکی
۹	2-3-5 پرسش استفاده کننده
۹	۶-۳-۲ اسنادی که با سوال هماهنگی دارند برای بررسی بازیابی می شوند

۷-۳-۲ ممکن است بازخورد موجب شود که جستجو چندین بار تکرار گردد. ۱۰

۳ فصل سوم: تعریف نمایه و تاریخچه مختصر ۱۱

۱-۳ مقدمه ۱۲

۲-۳ تعریف نمایه ۱۲

۳-۳ تاریخچه نمایه سازی ۱۳

۴-۳ نمایه ساز کیست؟ ۱۳

۴ فصل چهارم: ساختار نمایه و فرآیند نمایه سازی ۱۴

۱-۴ مقدمه ۱۵

۴-۱-۱ شناسه (Heading) یا توصیفگر (Descriptor) ۱۵

۴-۱-۲ بیانگر (Modifier) ۱۵

۴-۱-۳ جای نما (Locators) ۱۵

۴-۱-۴ ارجاعات (References) ۱۵

۲-۴ ساختار نمایه ۱۶

۳-۴ ویژگیهای نمایه سازی ۱۷

۱-۳-۴ عملکردها و ویژگیهای مهم نمایه سازی نمایه ۱۷

۲-۳-۴ تنظیم محدوده صفحات محدوده صفحات ۱۷

۳-۳-۴ ارجاع متقابل " نیز نگاه کنید به " ۱۸

۴-۳-۴ ارجاع متقابل " نگاه کنید به " ۱۹

۵-۳-۴ ویرایش مدخل های نمایه ۱۹

۶-۳-۴ الفبایی و نظم نمایه ۱۹

۲۰	۴-۳-۱ روش الفبایی کلمه به کلمه
۲۰	۴-۳-۲ روش الفبایی حرف به حرف
۲۰	۴-۴ فرایند نمایه سازی
۲۰	۴-۴-۱ فرایند نمایه سازی از دیدگاه می
۲۰	۴-۴-۱-۱ تحلیل مدرک
۲۱	۴-۴-۲ توصیف موضوع
۲۱	۴-۴-۳ تحلیل موضوع
۲۱	۴-۵ فرایند نمایه سازی از دیدگاه دوتا و سینها
۲۱	۴-۶ فرایند نمایه سازی از دیدگاه فارو
۲۱	۴-۶-۱ بررسی مدرک و تثبیت محتوای موضوعی
۲۱	۴-۶-۲ شناسایی مفاهیم اصلی موجود در متن
۲۲	۴-۶-۳ بازگو کردن مفاهیم انتخاب شده با اصطلاحات زبان نمایه سازی
۲۲	۴-۷ فرایند نمایه سازی از دیدگاه راولی
۲۳	۵ فصل پنجم: انواع نمایه از نظر نوع اطلاعات
۲۴	5-1 مقدمه
۲۴	5-1-1 نمایه نام های اشخاص
۲۴	5-1-2 نام های تنالگانی (affiliation names)
۲۴	5-1-3 نام های جغرافیایی (geographic names)
۲۴	5-1-4 نمایه موضوعی
۲۴	5-1-5 نمایه عناوین آثار
۲۵	۶ فصل ششم: انواع نمایه از نظر زبان
۲۶	۶-۱ مقدمه

۲-۶ زبان های نمایه سازی..... ۲۶

6-2-1 نمایه سازی به زبان آزاد..... ۲۶

6-2-2 نمایه سازی به زبان طبیعی..... ۲۷

6-2-3 نمایه سازی به زبان کنترل شده..... ۲۷

۷ فصل هفتم: انواع نمایه از نظر همارایی..... ۲۹

۱-۷ مقدمه..... ۳۰

۲-۷ نمایه سازی پیش هم آرا..... ۳۰

۱-۲-۷ اهداف نمایه سازی پیش همارا..... ۳۱

۳-۷ نمایه سازی پس همارا..... ۳۲

۱-۳-۷ مراحل نمایه سازی و بازیابی اطلاعات در نمایه پس همارا..... ۳۲

۲-۳-۷ مرحله نمایه سازی و ذخیره اطلاعات..... ۳۲

۱-۲-۳-۷ مرحله جستجو و بازیابی اطلاعات..... ۳۳

۴-۷ تفاوت های نمایه سازی پس همارا و پیش همارا..... ۳۳

۵-۷ منطق بولی در نمایه سازی پس هم آرا..... ۳۴

۱-۵-۷ ریزش کاذب..... ۳۴

۸ فصل هشتم: انواع نمایه از نظر بیان محتوای اطلاعاتی..... ۳۶

۱-۸ نمایه واژه ای..... ۳۷

8-1-1 مهمترین نمایه سازی واژه..... ۳۷

8-1-1-1 نمایه سازی مبتنی بر عنوان مدرک..... ۳۷

۲-۱-۱-۸ نمایه سازی استنادی یا نمایه سازی مبتنی بر ماخذ مدرک..... ۳۸

۳۸	۸-۱-۳ هدف و وظیفه نمایه سازی استنادی
۳۹	۸-۲ نمایه مفهومی یا موضوعی
۳۹	۸-۳ نمایه کوییک
۴۰	۸-۴ نمایه کوواک یا کواک
۴۱	۸-۵ نمایه جایگشتی
۴۱	۸-۶ نمایه گردان یا چرخشی
۴۱	۸-۶-۱ تعیین کلیدواژه های اصلی
۴۱	۸-۶-۲ تعیین فهرست کلمات غیرمجاز یا بازدارنده یا فهرست لیستی
۴۲	۸-۶-۳ تعیین فهرست کلمات نیمه مجاز
۴۸	۹ فصل نهم: انواع نمایه از نظر نحوه تنظیم
۴۹	۹-۱ نمایه الفبایی یا واژه ای
۴۹	۹-۲ نمایه مؤلف
۴۹	۹-۳ نمایه کتاب
۵۰	۹-۴ نمایه استنادی
۵۰	۹-۵ نمایه رده ای
۵۰	۹-۶ نمایه همارا
۵۰	۹-۷ نمایه درهمگردد
۵۱	۹-۸ نمایه چهریزه ای

۵۱	۹-۹ نمایه سطر اول
۵۱	۱۰-۹ نمایه فرارسانه ای
۵۱	۱۱-۹ نمایه اینترنتی
۵۱	۱۲-۹ نمایه چند رسانه ای
۵۱	۱۳-۹ نمایه نشریات ادواری
۵۲	۱۴-۹ نمایه گردشی عنوان
۵۲	۱-۱۴-۹ نمایه کوئیک
۵۳	۲-۱۴-۹ نمایه کواک
۵۵	۱۰ فصل دهم: انواع نمایه از نظر شیوه تهیه
۵۶	۱-۱۰ مقدمه
۵۶	10-2 تعریف نمایه سازی رایانه ای یا ماشینی
۵۷	۱۰-۳ نمایه سازی به کمک رایانه دسترسی
۵۷	۱۰-۴ عوامل موثر در نمایه سازی خودکار
۵۷	۱۰-۴-۱ محدوده رکورد
۵۷	۱۰-۴-۲ انتخاب اصطلاحات نمایه
۵۷	۱۰-۵ اصول نمایه سازی رایانه ای
۵۷	۱۰-۵-۱ روشهای زبانشناختی
۵۸	۱۰-۵-۲ روش آماری
۵۸	۱۰-۵-۳ روشهای مبتنی بر احتمالات

۵۸	۶-۱۰ روش آماری
۶۰	۱۱ فصل یازدهم: انواع نمایه براساس حجم و سیاست گذاری
۶۱	۱-۱۱ مقدمه
۶۱	11-1-1 نمایه تک متنی
۶۱	11-1-2 نمایه مجموعه
۶۱	۲-۱۱ تفاوت های نمایه تک متنی و نمایه مجموعه
۶۲	۱۲ فصل دوازدهم: نمایه سازی در موتورهای کاوش و اینترنت
۶۳	۱-۱۲ مقدمه
۶۳	۲-۱۲ نمایه سازی وب
۶۴	۱-۲-۱۲ عامل مهم در نمایه سازی وب
۶۴	۳-۱۲ نرم افزار های نمایه سازی وب
۶۵	۴-۱۲ انواع نمایه سازی موتورهای جستجو
۶۷	۵-۱۲ معماری کلی موتورهای جستجو
۶۷	۱-۵-۱۲ درون کاو (Crawler ، خزنده)
۶۷	12-5-2 کنترل درون کار (Crawler Control)
۶۸	12-5-3 انباره صفحات (Page Repository)
۶۸	۴-۵-۱۲ مایجول شاخص دهی (indexer)
۶۹	۵-۵-۱۲ Collection Analysis Modul
۶۹	12-5-6 Utility Index
۶۹	12-5-7 موتور پرس و جو (auery Engine)
۷۰	12-5-8 مایجول رتبه بندی (Ranking Module)
۱۰	

هر شاهراه اطلاعاتی نیاز به نقشه ها و علائمی دارد و این دقیقاً همان کاری است که نمایه انجام می دهد. فرایند نمایه سازی، این نقشه های دقیق یا تنها ابزاری که میتواند مخازن اطلاعات را از آشفتگی حفظ کند، فراهم میآورند. نمایه راه میان بر مؤثر و نظام یافته ای میان کاربر و اطلاعات است. (کلیولند و کلیولند، ۲۰۰۱: ۲-۳)

نمایه سازی فعالیتی حیاتی است، اغلب کاربران کتابخانه ها، نیازمند ابزارهای جستجویی هستند که در یافتن مدارک موضوعی خاص، آثار نویسندگانی معین، یا عنوانی مشخص مفید باشند. ایجاد نمایه ها تلاشی در پاسخ به نیاز آنهاست که طی فرایند نمایه سازی تولید می شوند. (بورکو، ۲۰۰۱: ۲)

مؤسسه استاندارد ملی آمریکا نمایه سازی را فرایند تحلیل محتوای اطلاعاتی پیشینه های دانش تعریف می کند که انتخاب مفاهیم قابل نمایه شدن در مدرک و دانش و بیان این مفاهیم به زبان نظام نمایه سازی را در بردارد. (بورکو و برنیر، ۱۹۷۸: ۸)

نمایه سازی، استفاده از واژگان کنترل شده برای بیان ایده های مهم مدرک است که ابتدا ایده های اصلی استخراج و سپس اصطلاحات نمایه ای از یک زبان مستند انتخاب و به آنها منتسب میشوند. (برترند، سلیر و گیرو کسی، ۱۹۹۶)

این فرایند بسیار پیچیده و ذهنی است که از زبان به شیوه ای تخصصی و فنی نمایش محتوا، معنی، هدف، و خصیصه های پیام ها، متون، و مدارک تعریف کرد. (آندرسون و پرز-کار بالو، ۲۰۰۱)

در طی این فرایند ابزاری برای رده بندی، سازماندهی، تعیین محلی، بازیابی، و نگهداری مدارک در طول چرخه حیات اطلاعات فراهم می شود. نمایه سازی تنها نمایش طبیعی و عینی موضوع مدرک نیست، بلکه مدارک را برای استفاده آتی آماده می کند و از طریق آن تصمیم گیری در مورد موضوع های مدرک و اختصاص برچسب به هر یک از آنها امکان پذیر میگردد. بدین ترتیب، نمایه سازی فرایند ایجاد یا تدوین نمایه براساس قواعد خاص است که به قصد توصیف یا شناساندن مدرک با استفاده از اصطلاحات بیانگر محتوای موضوعی آن صورت میگیرد.